

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 9" สรุปผลได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 เขตการศึกษา 9 ในด้านความรู้สึกประทับใจของงานเขียนทั้งฉบับ ด้านสาระขอบเขตของเนื้อหา วิธีการเขียนและการนำเสนอความคิด ลีลา สำนวน ความเหมาะสมของวิธีการเขียนที่สอดคล้องกับประเภทของงานเขียน ความถูกต้องด้านไวยากรณ์ทั้งภาษาและโครงสร้างของข้อความ การเขียนตัวสะกดการันต์ การใช้วรรคตอน และรูปแบบการเขียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานเขียนร้อยแก้วภาษาไทย ตลอดจนเกณฑ์ในการวิเคราะห์ และประเมินผลงานเขียนร้อยแก้วภาษาไทย จากนั้นได้สร้างเครื่องมือขึ้น 2 ชิ้น ชิ้นที่ 1 คือ แบบสอบถามเพื่อการวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วภาษาไทยสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 . ให้นักเรียนเขียนงานร้อยแก้วภาษาไทยประเภทเรียงความ จดหมายสมัครงาน และย่อความ เครื่องมือชิ้นที่ 2 คือ เกณฑ์ในการวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วภาษาไทย มี 3 ตอนด้วยกันคือ ตอนที่ 1 เกณฑ์ในการวิเคราะห์งานเขียนประเภทเรียงความ ตอนที่ 2 เกณฑ์ในการวิเคราะห์งานเขียนประเภทจดหมายสมัครงาน ตอนที่ 3 เกณฑ์ในการวิเคราะห์งานเขียนประเภทย่อความ

ตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตการศึกษา 9

ประกอบด้วยจังหวัดขอนแก่น จังหวัดเลย จังหวัดสกลนคร จังหวัดหนองคาย และจังหวัดอุดรธานี มีโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นจำนวน 10 โรงเรียน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรจำนวน 345 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ งานเขียนร้อยแก้ว วิเคราะห์ ข้อมูล โดยหาค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย

ผลการวิจัย

1. งานเขียนร้อยแก้วประเภทเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยส่วนรวมมีองค์ประกอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า
 - 1.1 การเขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง แต่มีข้อควรปรับปรุง 1 - 3 แห่ง จัดอยู่ใน เกณฑ์ดี
 - 1.2 รูปแบบการเขียนเรียงความประกอบด้วยชื่อเรื่อง คำนำ เนื้อเรื่อง สรุป และย่อหน้าถูกต้อง แต่มีข้อควรปรับปรุง 1 - 3 แห่ง จัดอยู่ใน เกณฑ์ดี
2. งานเขียนร้อยแก้วประเภทจดหมายสมัครงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยส่วนรวมมีองค์ประกอบอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า
 - 2.1 การเขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง จัดอยู่ใน เกณฑ์ดีมาก
 - 2.2 การใช้วรรคตอนถูกต้องแต่มีข้อควรปรับปรุง 1 - 3 แห่ง จัดอยู่ใน เกณฑ์ดี
 - 2.3 ความถูกต้องด้านไวยากรณ์ทั้งภาษาและโครงสร้างของข้อความ มีการเรียงคำเข้าประโยคถูกต้อง ใช้คำถูกต้องตามหน้าที่ จัดประโยคเข้าใจความหรือบทคอนได้ถูกต้อง ทำให้ข้อเขียนทำหน้าที่สื่อความหมายหรือความเข้าใจได้ครบถ้วน แต่มีข้อควรปรับปรุง 1 - 3 แห่ง จัดอยู่ใน เกณฑ์ดี

3. งานเขียนร้อยแก้วประเภทย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยมีส่วนรวมมีองค์ประกอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า

3.1 การเขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้องแต่มีข้อควรปรับปรุง 1 - 3 แห่ง จัดอยู่ในเกณฑ์ดี

3.2 คุณภาพของสาระและขอบเขตของเนื้อหาสามารถเก็บใจความสำคัญของเรื่องขาดไปบางส่วน จัดอยู่ในเกณฑ์ดี

3.3 ความสะอาดเรียบร้อยและลายมืออ่านออกเข้าใจได้ง่าย ไม่มีรอยขูดลบขีดฆ่า แต่มีข้อควรปรับปรุง 1 - 3 แห่ง จัดอยู่ในเกณฑ์ดี

อภิปรายผล

1. งานเขียนร้อยแก้วประเภทเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยส่วนรวมมีองค์ประกอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในรายละเอียดพบว่า

การเขียนตัวสะกดการันต์อยู่ในเกณฑ์ดี คือ งานเขียนเรียงความมีการเขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง แต่มีข้อควรปรับปรุง 1 - 3 แห่ง ลักษณะข้อควรปรับปรุงที่พบในงานเขียน เช่น การใช้ตัวสะกดผิด วางสระและวรรณยุกต์ผิดตำแหน่ง ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อ่ำไพ กิมแหลม (2528 : 37) ที่พบว่า ข้อผิดพลาดในการเขียนตัวสะกดการันต์ ได้แก่ การใช้พยัญชนะตัวสะกดผิด จากการศึกษาของ สุวรรณา เกรียงไกรเพชร และคณะ (2523 : 87 - 90) ก็พบว่า ข้อบกพร่องในการเขียนตัวสะกดการันต์ผิด ได้แก่ การใช้พยัญชนะตัวสะกดผิดเช่นกัน และเห็นว่าการเขียนสะกดการันต์ผิดพลาดนี้เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่จะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจงานเขียนได้ชัดเจน ถูกต้องตรงตามที่ผู้เขียนต้องการ ส่วนข้อบกพร่องที่พบในการวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วประเภทเรียงความครั้งนี้อาจมีสาเหตุมาจากความเลินเล่อไม่ระมัดระวังในการเขียน ความเคยชินในการเขียนที่ผิด หรือขาดการฝึกฝนที่เพียงพอ ดังที่ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2526 : 23) มีความเห็นว่าการที่นักเรียนเขียนผิดพลาดเนื่องมาจากขาดการฝึกฝนด้านการเขียนทำให้เคยชินกับการเขียนผิด ๆ จนไม่อาจทราบได้ว่าเป็นการเขียนที่ผิดพลาด

รูปแบบการเขียนเรียงความอยู่ในเกณฑ์ดี คือ งานเขียนเรียงความประกอบด้วย คำนำ เนื้อเรื่อง และสรุป แต่มีข้อควรปรับปรุง 1-3 แห่ง ซึ่ง ชัยนันท์ นันทพันธ์ (2526 : 17-18)

เห็นว่างานเขียนเรียงความที่ดี หรือได้คะแนนดีนั้นควรมีรูปแบบการเขียนเรียงความที่ถูกต้องด้วย การที่นักเรียนสามารถเขียนรูปแบบการเขียนเรียงความได้ดี อาจเนื่องมาจากนักเรียนมีความคุ้นเคยกับการเขียนเรียงความ และมีโอกาสฝึกฝนการเขียนเรียงความมากกว่าการเขียนประเภทอื่น ๆ

ด้านเนื้อหาสาระอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ เนื้อหาความคิดสร้างสรรค์แต่ไม่แปลกใหม่ มีความชัดเจน และการให้เหตุผลไม่ครบถ้วน ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2526 : 55-56) พบว่าเรียงความที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำมักมีสาระไม่ครบถ้วน ไม่สอดคล้องกับหัวเรื่องและไม่ครอบคลุมหัวข้อ แต่เรียงความที่มีผลสัมฤทธิ์สูงนั้นมักมีสาระและความคิดที่ประกอบเป็นเรื่องดี มากกว่าจะคำนึงถึงองค์ประกอบด้านอื่น ๆ พร้อมทั้งตั้งข้อสังเกตว่า ความสามารถในการเขียนนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความตั้งใจ ผู้เขียนที่มีความรู้และประสบการณ์มากจะสามารถเขียนงานเขียนที่มีการเสนอความคิด เหตุผล วิเคราะห์วิจารณ์ ลีกรองอบ ๆ ตัว หรือมีประเด็นที่จะเขียนมากขึ้น และความตั้งใจในการเขียนเป็นผลให้ผู้เขียนเขียนอย่างระมัดระวัง ซึ่งจากการวิเคราะห์งานเขียนเรียงความในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาการเขียนด้านเนื้อหาสาระในงานเขียนของนักเรียนอาจมีผลมาจากนักเรียนขาดทักษะในการคิด และการถ่ายทอดความคิดออกมาสู่การเขียน ประกอบกับผู้เขียนขาดความรู้ประสบการณ์ที่จะเสนอออกมาในงานเขียน ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าเป็นเพราะนักเรียนขาดโอกาสฝึกทักษะการเขียนและไม่สนใจการเขียนจึงไม่ได้พัฒนางานเขียนของตนเอง

2. งานเขียนร้อยแก้วประเภทจดหมายสมัครงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยส่วนรวมมีองค์ประกอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ในรายละเอียดพบว่า

การเขียนสะกดการันต์อยู่ในเกณฑ์ดีมาก คือ งานเขียนจดหมายสมัครงานมีการเขียนสะกดการันต์ถูกต้อง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากงานเขียนจดหมายมีความสั้น กะทัดรัด และเป็นทางการมากกว่างานเขียนประเภทอื่น ผู้เขียนต้องมีความระมัดระวังในการเขียนมากขึ้นจึงทำให้โอกาสของการเขียนผิดพลาดมีน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ รุประณี นาคทรพร (2526 : 46) กล่าวถึงปัญหาการเขียนของนักเรียนที่เขียนผิดพลาดเนื่องมาจากการขาดความระมัดระวัง ดังนั้นเมื่อนักเรียนเขียนงานเขียนประเภทจดหมายสมัครงานซึ่งมีความสั้น กะทัดรัด ผู้เขียนต้องมีความระมัดระวังเป็นพิเศษจึงทำให้การเขียนตัวสะกดการันต์ถูกต้อง

ด้านความรู้สึกระทับใจของจดหมายทั้งฉบับอยู่ใน เกณฑ์อ่อน คือ งานเขียนจดหมายสามารถสื่อสารได้ใน เกณฑ์อ่อน ทั้งในแง่ของความครบถ้วนของสารที่ต้องการส่ง ภาษาที่แสดงออกถึงมารยาท ตลอดจนความสะอาดเรียบร้อยและลายมือ รูปแบบการเขียนจดหมายที่ถูกต้อง ซึ่งลีเหล่านี้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญของงานเขียนประเภทจดหมาย ดังที่ ฉลวย สุรสิทธิ์ (2523 : 284-288) กล่าวถึงงานเขียนจดหมายที่ดีว่านอกจากจะเขียนถูกต้องตามรูปแบบของจดหมายแล้วก็ต้องคำนึงถึงความชัดเจน กระชับรัดกุม สมบูรณ์ด้วยใจความสำคัญ ความสุภาพในการใช้ภาษา และความถูกต้องไม่ว่าจะเป็นการใช้ถ้อยคำ การเขียนสะกดคำกรันต์ และการใช้เครื่องหมายวรรคตอน ซึ่งงานเขียนที่จะทำให้อ่านเกิดความประทับใจนั้นควรจะต้องมีความสมบูรณ์ ความบกพร่องดังกล่าวย่อมทำให้อ่านขาดความเชื่อถือได้ โดยเฉพาะงานเขียนประเภทจดหมายที่มีลักษณะเป็นทางการ

รูปแบบการเขียนจดหมายสมัครงานอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง คืองานเขียนประกอบด้วยย่อหน้าวรรคตอน ตำแหน่งที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น และคำลงท้ายถูกต้อง แต่มีข้อควรปรับปรุง 2 แห่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบการเขียนจดหมายมีรายละเอียดมากแห่ง และต้องเลือกใช้คำขึ้นต้นคำลงท้ายให้ถูกต้อง ตลอดจนวางให้อีกตำแหน่งซึ่งเป็นการยากแก่การจดจำ ประกอบกับนักเรียนอาจไม่มีโอกาสได้นำไปใช้จริงจึงไม่เห็นความสำคัญที่จะต้องจดจำ หรือนักเรียนมีโอกาสฝึกฝนการเขียนงานเขียนประเภทจดหมายสมัครงานน้อย ซึ่งในการเขียนจดหมายถือว่ารูปแบบการเขียนจดหมายมีความสำคัญมาก เพราะต้องยึดถือรูปแบบโดยเคร่งครัด ดังที่ สิทธา พิณจิวาดล และคณะ (2516 : 106) กล่าวถึง งานเขียนประเภทจดหมายสมัครงานว่าต้องมีความพิถีพิถันในการเขียนมาก เพราะผู้รับสมัครจะพิจารณาจากจดหมายของผู้เขียนเป็นอันดับแรก และ ฉลวย สุรศักดิ์ (2523 : 280-288) ให้ความเห็นว่า จดหมายนั้นเหมือนตัวแทนของผู้เขียนที่จะแสดงบุคลิกภาพของผู้เขียนออกมาได้เป็นอย่างดี การปรุงแต่งจดหมายให้ดียิ่งมีความสำคัญมาก ซึ่งอาจทำได้หลายประการ การวางรูปแบบของจดหมายที่ถูกต้อง สวยงาม ก็เป็นทางหนึ่งที่จะช่วยให้จดหมายเป็นงานเขียนที่ดีได้ และจดหมายที่มีรูปแบบถูกต้องก็เป็นคุณสมบัติสำคัญประการหนึ่งของจดหมายอีกด้วย

3. งานเขียนร้อยแก้วประเภทย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดย
ล้วนรวมมีองค์ประกอบอยู่ใน เกณฑ์ปานกลาง ในรายละเอียดพบว่า

การเขียนสะกดการันต์อยู่ใน เกมที่ดี คืองานเขียนย่อความที่มีการเขียนสะกดการันต์ถูกต้อง แต่มีข้อควรปรับปรุง 1-3 แห่ง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการย่อความมีข้อความกำหนดให้ย่อนักเรียนจึงเขียนผิดพลาดน้อย เพราะศัพท์หรือคำยากก็มีในข้อความที่กำหนดให้ย่อแล้ว ประกอบกับการย่อความผู้ย่อต้องใช้ภาษาของตนเองในการเรียบเรียงข้อความใหม่จึงสามารถเลือกใช้คำที่ตนสามารถเขียนได้ถูกต้องหรือค่าง่ายได้ รวมทั้งงานเขียนย่อความเป็นงานที่สั้นกะทัดรัด จึงทำให้มีโอกาสผิดพลาดน้อยเช่นกัน และการเขียนสะกดการันต์ถูกต้องนี้ถือว่าเป็นกลไกประกอบการเขียนที่มีผลให้งานเขียนนั้นมีคุณภาพ ดังที่ ประสิทธิ์ ภาพัฏลอน (2518 : 9-13) เสนอไว้ในข้อควรพิจารณาในการตรวจงานเขียน เพราะงานเขียนที่มีการเขียนสะกดการันต์ถูกต้องย่อมทำให้ผู้อ่านเกิดความเชื่อถือ และประทับใจในงานเขียนนั้น ๆ

รูปแบบการย่อความอยู่ใน เกมที่อ่อน คืองานเขียนย่อความมีรูปแบบการย่อความประกอบด้วย การขึ้นต้น และย่อหน้าถูกต้อง แต่มีข้อควรปรับปรุง 4 แห่งขึ้นไป ซึ่งรูปแบบการย่อความที่ถือเป็นแบบแผนทั่วไปประกอบด้วย การขึ้นต้น และย่อหน้าถูกต้อง ดังที่ สิทธิ พิณิจฐวถล และ คณะ (2516 : 73-74) กล่าวถึงรูปแบบของการย่อความไว้ว่าควรประกอบด้วยย่อหน้า 2 ย่อหน้า ย่อหน้าแรกกล่าวถึงที่มาของเรื่อง ในการเขียนถือว่ารูปแบบการเขียนของการเขียนมีความสำคัญมาก และถือเป็นแบบอย่างที่ต้องปฏิบัติตาม เพื่อบอกที่มาของข้อความที่ย่อตลอดจนประเภทของงานเขียนที่ย่อมาอีกด้วย แต่จากประสบการณ์การสอนภาษาไทยของผู้วิจัยเองพบว่างานเขียนย่อความของนักเรียนมีความบกพร่องในด้านรูปแบบเป็นส่วนใหญ่ และจากการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพบว่างานเขียนย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ขาดย่อหน้าแรกเพื่อกล่าวถึงที่มาของเรื่อง มักย่อเรื่องโดยจับเอาใจความของแต่ละย่อหน้าเดิมมาเขียนเป็นหนึ่งย่อหน้าในผลงานเขียนของนักเรียนเมื่อข้อความเดิมเริ่มย่อหน้าใหม่นักเรียนก็มักเริ่มย่อหน้าใหม่ หรือบางส่วนก็คัดเอาประโยคหรือข้อความเดิมของแต่ละย่อหน้ามาวางเรียงต่อกันอย่างขาดความต่อเนื่อง

ข้อ เสนอแนะ

จากการวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วประเภทเรียงความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนเรียงความ ดังนี้

1. งานเขียนเรียงความของนักเรียนสามารถสื่อสารได้ปานกลาง ขาดความชัดเจน และรายละเอียดของเรื่อง ในการเรียนการสอนครูจึงควร เน้นเรื่องของการส่งสารที่ชัดเจน และมีรายละเอียดครบถ้วน โดยให้มีการฝึกทักษะการส่งสารอย่างสม่ำเสมอ

2. ด้านเนื้อหาสาระซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของเรียงความที่ดี พบว่า ในงานเขียนของนักเรียนขาดความคิดที่แปลกใหม่ การให้เหตุผลไม่ครบถ้วน ครูจึงควรส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาฝึกทักษะการคิด และสนับสนุนให้นักเรียนไม่หาคำความรู้ไม่ว่าจะด้วยการอ่าน การฟัง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน อันเป็นแนวทางในการพัฒนาความคิด ตลอดจนเสริมสร้างประสบการณ์ให้กว้างขวาง ซึ่งจะทำให้นักเรียนรู้จักคิดอย่างมีเหตุผล และมีความคิดที่แปลกใหม่อีกด้วย

3. ด้านรูปแบบการเขียนเรียงความพบว่า งานเขียนเรียงความของนักเรียนมีข้อบกพร่องในการเขียนคำนำ และสรุป คือ คำนำขาดความน่าสนใจ วกวนหรืออาจไม่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องเลย บางเรื่องก็ขาดบทสรุป หรือสรุปได้ไม่ดีเท่าที่ควร จากประสบการณ์การสอนของผู้วิจัยเองก็พบว่า นักเรียนยังขาดทักษะในการเขียนคำนำและบทสรุป คือ ไม่ทราบว่า จะเขียนคำนำอย่างไร และในการเขียนบทสรุปก็มักลอกข้อความ หรือประโยคจากในส่วนของเนื้อเรื่องมากแล้วซ้ำอีกครั้งหนึ่ง ดังนั้นในการเรียนการสอนครูจึงน่าจะให้โอกาสการฝึกเขียนคำนำ และบทสรุปเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนสามารถเขียนคำนำ และบทสรุปได้อย่างเหมาะสม เพราะคำนำเป็นสิ่งสำคัญในการเร้าความสนใจของผู้อ่านให้อ่านเรื่องต่อไป และบทสรุปก็เป็นการเน้นจุดมุ่งหมายของเรื่อง หรือความประสงค์ของผู้เขียนอีกด้วย

จากการวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วประเภทจดหมายสมัครงานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนจดหมาย ดังนี้

1. งานเขียนจดหมายสมัครงานของนักเรียนสามารถสื่อสารได้ในเกณฑ์อ่อน คือการสื่อสารขาดรายละเอียด ความชัดเจน และสำนวนภาษาที่ใช้ในจดหมายยังมีข้อควรปรับปรุง ซึ่งถือได้ว่ากรณีดังกล่าวมีความสำคัญมากในงานเขียนจดหมาย ในการเรียนการสอนจึงควรเน้นทักษะการส่งสาร ตลอดจนการใช้สำนวนภาษาเพื่อการสื่อสารให้มากที่สุด เพื่อให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะงานเขียนจดหมายสมัครงานที่มีลักษณะเป็นทางการ และใช้ในวงการธุรกิจ

2. ด้านการเรียบเรียงความคิดและการนำเสนอความคิดพบว่า ข้อมูลที่เสนอในงานเขียนยังขาดความชัดเจน และความเป็นระเบียบ นักเรียนมักไม่กล่าวถึงที่มาของข้อมูลหรือบอกรายละเอียดไม่ครบถ้วน ในการเรียนการสอนครูจึงควรเน้นเรื่องของการฝึกฝนการเรียบเรียงความคิด และการนำเสนอความคิดให้มาก ครูอาจแนะนำให้นักเรียนวางโครงร่างการเขียนก่อน เพื่อเป็นการเรียบเรียงความคิดก่อนลงมือเขียน หรืออาจใช้การวิจารณ์งานเขียนจดหมายที่ดี และบอกร่องให้นักเรียนได้เห็นเป็นตัวอย่างซึ่งจะช่วยให้นักเรียนมองเห็นข้อบกพร่องและข้อดีได้ชัดเจน

3. ด้านรูปแบบการเขียนนับว่ามีความสำคัญมาก งานเขียนจดหมายจะต้องปฏิบัติตามรูปแบบอย่างเคร่งครัด รูปแบบงานเขียนที่บอกร่องย่อมนับบอกถึงความไม่พิถีพิถันของผู้เขียนพบว่า งานเขียนของนักเรียนมีข้อบกพร่องด้านรูปแบบอยู่มาก อาจเนื่องมาจากรูปแบบงานเขียนมีรายละเอียดเล็กน้อยหลายแห่ง ทั้งตำแหน่งของที่อยู่ วันที่ คำขึ้นต้น คำลงท้าย เป็นต้น ซึ่งทำให้นักเรียนไม่สามารถจดจำได้ ดังนั้นในการสอนการเขียนจดหมาย ครูจึงเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของรูปแบบให้มาก และในการตรวจงานเขียนจดหมายก็ควรแก้ไขพร้อมทั้งชี้แจงข้อบกพร่องในงานเขียนของนักเรียนแต่ละคนอย่างชัดเจน และให้นักเรียนได้แก้ไขข้อบกพร่องนั้นให้ถูกต้อง เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงความสำคัญของรูปแบบการเขียน และเกิดการเรียนรู้อาจสามารถเขียนได้ถูกต้อง

จากการวิเคราะห์งานเขียนร้อยแก้วประเภทย่อความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการเรียนการสอนย่อความ ดังนี้

1. รูปแบบการย่อความถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเขียนย่อความ เนื่องจากเป็นการกล่าวถึงที่มาของข้อความที่ย่อ และประเภทของงานเขียนที่ย่ออีกด้วย จากนั้นจึงขึ้นย่อหน้าใหม่เพื่อเริ่มย่อความ แต่นักเรียนส่วนมากมักไม่มีย่อหน้าแรกเพื่อกล่าวถึงที่มา คือมักเริ่มต้นงานเขียนย่อความเลยโดยไม่มีข้อความนำตามรูปแบบการย่อความที่ถูกต้อง และมักย่อหน้าตามข้อความที่กำหนดให้ย่อ ดังนั้นในการเรียนการสอนครูจึงควรเน้นให้นักเรียนเห็นความสำคัญของรูปแบบการย่อความให้มาก และให้ความรู้เกี่ยวกับรูปแบบการย่อความที่ถูกต้องอีกด้วย

2. ด้านการเรียบเรียงข้อความใหม่ นักเรียนมักลอกเอาข้อความหรือประโยค จากข้อความที่กำหนดให้ย่อมาวางเรียงกันแทนการใช้ภาษาของตนเอง จึงทำให้ภาษาของย่อความ ไม่สละสลวย ชาดเป็นห่วง ๆ ดังนั้นครูอาจแก้ไขได้โดยให้นักเรียนได้ฝึกเล่าเรื่องด้วยปากเปล่า จนเคยชินเสียก่อน จึงให้ย่อเรื่องโดยการเขียน หรืออาจให้นักเรียนเล่าเรื่องด้วยปากเปล่าก่อน ลงมือเขียนย่อความก็ได้ ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาการเรียบเรียงข้อความใหม่ของนักเรียนได้ อีกวิธีหนึ่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรให้มีการวิจัยเกี่ยวกับงาน เขียนร้อยแก้วของนักเรียนในระดับประถมศึกษา และอุดมศึกษา เพื่อเปรียบเทียบลักษณะงาน เขียนของนักเรียนในระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน
2. ควรมีการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบงาน เขียนของนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลการเรียนแตกต่างกัน